

T Á J É K O Z T A T Ó *
*az államháztartás központi alrendszerének
2019. április végi helyzetéről*

2019. május

* Az államháztartás központi alrendszerének havonkénti részletes adatai megtalálhatók a Magyar Államkincstár honlapján (<http://www.allamkincstar.gov.hu>).

ÖSSZEFOGLALÁS

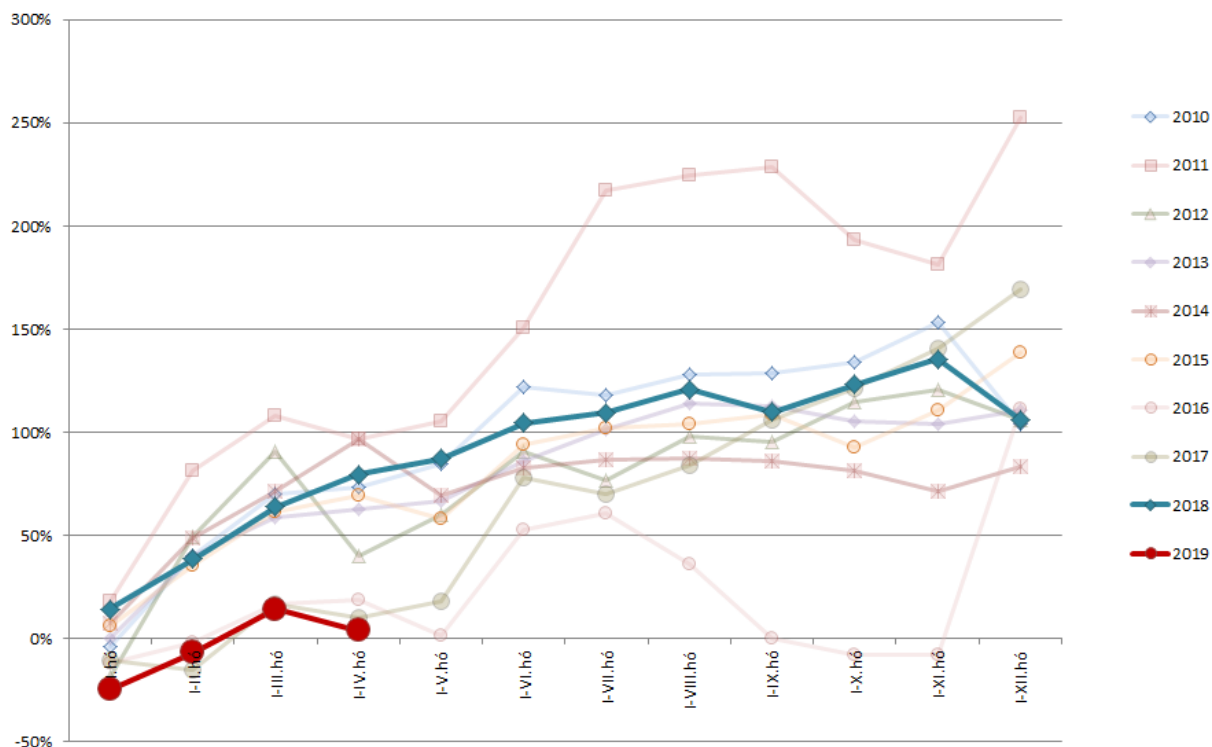
A magyar gazdaság teljesítményének és az adócsökkentések ellenére is növekvő bevételeknek köszönhetően stabil és kiegyensúlyozott a költségvetés helyzete. Áprilisban 102,9 milliárdos többlet keletkezett, ezzel a négyhavi hiány 39,0 milliárd forint volt, mindez összhangban van a kormány várakozásaival.

A folyamatosan növekvő foglalkoztatottság a bérek dinamikus emelkedésével párosul, ami érdemben támogatja a lakossági fogyasztás bővülését. Az idei év első négy hónapjában – a főbb adónemeket tekintve – általános forgalmi adóból 349,3 milliárd forinttal, személyi jövedelemadóból 55,5 milliárd forinttal, jövedéki adóból 36,5 milliárd forinttal, a szociális hozzájárulási adóból és a nyugdíj-, egészségbiztosítási és munkaerőpiaci járulékokból összesen 160,9 milliárd forinttal több folyt be, mint az előző év azonos időszakában. Mindez azt mutatja, hogy a kiszámítható költségvetési és gazdasági folyamatoknak köszönhetően az 1,8%-os hiánycél továbbra is tartható, míg az államadósság aránya idén a GDP 70%-a alá mérséklődhet.

Az állami intézményrendszer működtetése és a közszolgáltatások biztosítása, a szociális- és nyugdíjkiadások teljesítése mellett a kormány folytatja az uniós finanszírozású projektek megvalósítását. 2019. január-áprilisban összesen 305,9 milliárd forint uniós bevételt számolhatott el a költségvetés, ezzel szemben a kiadások 489,3 milliárd forintot értek el. A költségvetés hazai forrásból jelentős összegekkel támogatja – többek között – a Modern Városok Program fejlesztéseit, illetve az egyes vállalati kapacitásbővítő és munkahelyteremtő nagyberuházásokat.

Az államháztartás központi alrendszerének első négyhavi egyenlege a központi költségvetés 80,7 milliárd forintos hiányából, az elkülönített állami pénzalapok 33,1 milliárd forintos, valamint a társadalombiztosítás pénzügyi alapjainak 8,6 milliárd forintos többletéből tevődött össze. A kiszámítható költségvetési és gazdasági folyamatok tükrében az 1,8%-os hiánycél továbbra is tartható, míg az államadósság aránya idén a GDP 70%-a alá mérséklődhet.

**A központi alrendszer egyenlege
az előirányzat százalékában**

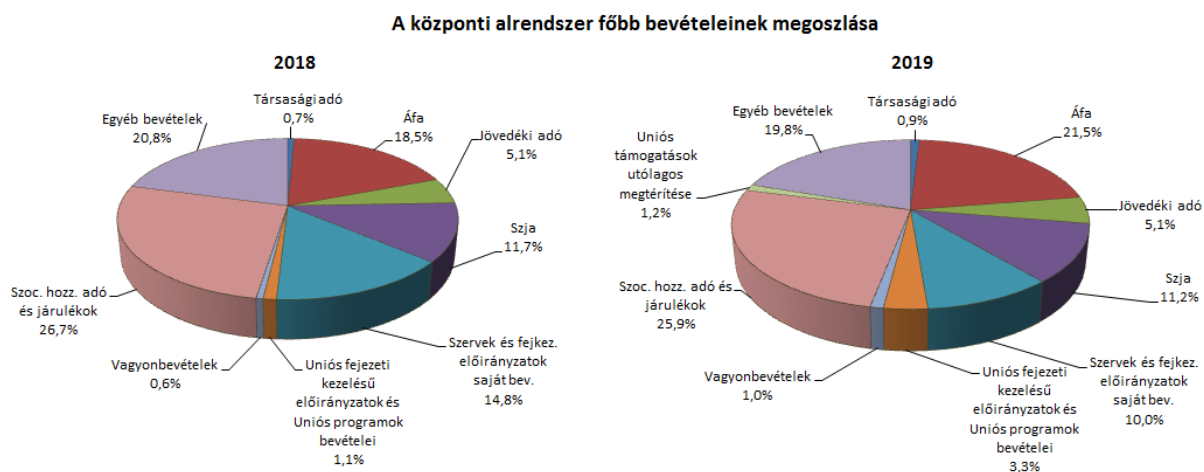
Az államháztartás központi alrendszerének 2019. április végi főbb pénzforgalmi adatai a következők:

	2018. évi előzetes tény milliárd forintban (1)	2018. I-IV. hó tény milliárd forintban (2)	tény=100% Index (%) (2/1)	2019. évi törvényi előirányzat milliárd forintban (1)	2019. I-IV. hó tény milliárd forintban (2)	előirányzat=100% Index (%) (2/1)
Központi költségvetés egyenlege	-1 368,8	-1 119,5	81,8	-985,7	-80,7	8,2
bevétel:	13 594,0	3 936,9	29,0	13 077,9	4 625,4	35,4
kiadás:	14 962,8	5 056,4	33,8	14 063,6	4 706,1	33,5
Elkülönített állami pénzalapok egyenlege	7,6	-7,0		-12,7	33,1	
bevétel:	575,4	149,5	26,0	609,4	195,3	32,0
kiadás:	567,8	156,5	27,6	622,1	162,2	26,1
Társadalombiztosítási alapok egyenlege	-83,9	45,1		0,0	8,6	
bevétel:	5 703,6	1 891,5	33,2	5 893,1	1 940,2	32,9
kiadás:	5 787,5	1 846,4	31,9	5 893,1	1 931,6	32,8
Egyenleg összesen	-1 445,1	-1 081,4	74,8	-998,4	-39,0	3,9
bevétel:	19 873,0	5 977,9	30,1	19 580,4	6 760,9	34,5
kiadás:	21 318,1	7 059,3	33,1	20 578,8	6 799,9	33,0

I. A KÖZPONTI ALRENDSZER PÉNZÜGYI FOLYAMATAINAK ALAKULÁSA

1. A FŐBB BEVÉTELEK

A központi alrendszer 2019. április végi 6760,9 milliárd forint összegű bevételei az előző év azonos időszakához képest 783,0 milliárd forinttal, 13,1%-kal magasabb összegben alakultak. Ezen belül kiemelhető, hogy növekedtek az általános forgalmi adóból, a személyi jövedelemadóból és a jövedéki adóból, valamint a szociális hozzájárulási adóból és a biztosítottak által fizetett nyugdíj-, egészségbiztosítási és munkaerőpiaci járulékokból származó bevételek. Mindezek mellett lényegesen magasabb összegben teljesültek az uniós programok bevételei, az uniós támogatások utólagos megtérítése, valamint az állami vagyonnal kapcsolatos befizetések is.

A bevételek közül a **társasági adó** mérlegsoron az év első négy hónapjában 64,2 milliárd forint realizálódott, amely az előző év azonos időszakának bevételeit 20,8 milliárd forinttal haladta meg. A bázisévhez viszonyítva az eltérést a magasabb adóelőleg-kötelezettségek okozzák, amit részben ellensúlyozott a 2018. évi adóelőleg-kiegészítést érintő rendelkezések 2019 januárjára történő áthúzódásához kötődően megemelkedett kiutalás.

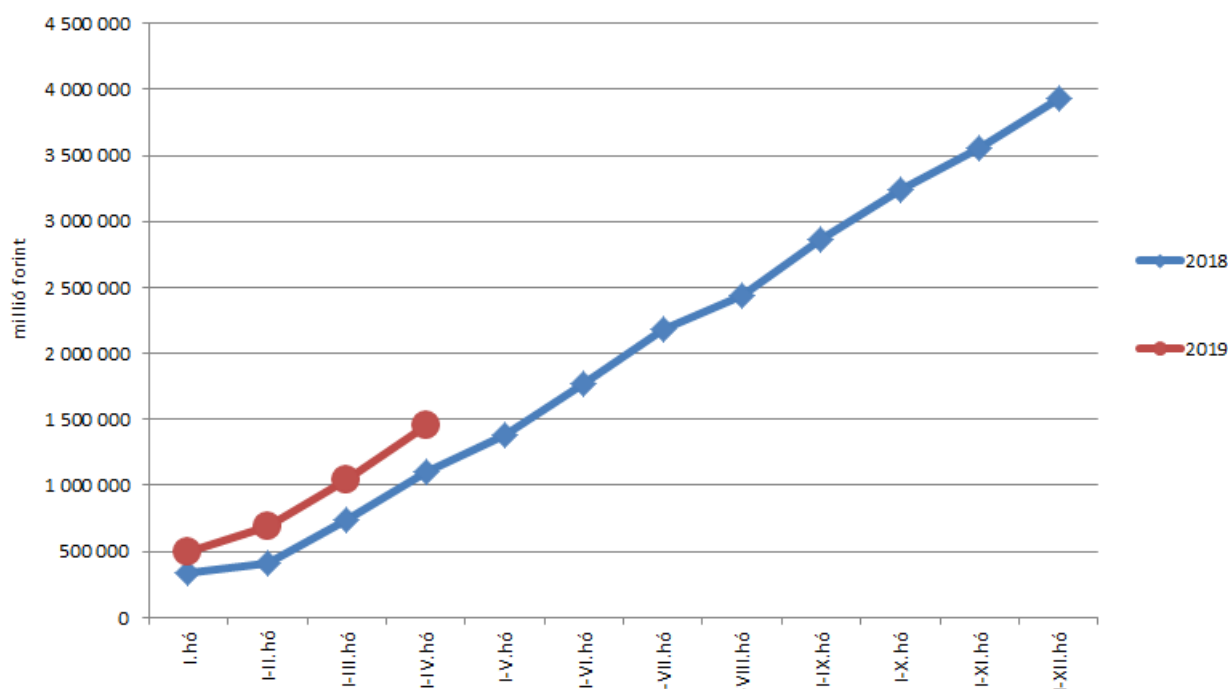
Az **egyéb központosított bevételekből** április végéig összesen 203,8 milliárd forint bevétel teljesült, amely a törvényi előírányzat 39,6%-ának felel meg. Ezen belül kiemelendő az elektronikus útdíj 65,5 milliárd forintot kitevő összege.

Egyéb központosított bevételek alakulása (millió forintban)

Megnevezés	2018. I-IV. hó	2019. I-IV. hó	Eltérés	
			millió forint	%
Rehabilitációs hozzájárulás	41 930,2	46 608,2	4 678,0	111,2
Környezetvédelmi termékdíjak	22 582,9	26 019,2	3 436,3	115,2
Vízkeszletjárulék	4 895,8	4 541,6	-354,2	92,8
Hulladéklerakási járulék	5 253,4	6 013,8	760,4	114,5
Elektronikus útdíj	56 108,6	65 531,6	9 423,0	116,8
Korkedvezmény-biztosítási járulék	-0,1	-0,9	-0,8	900,0
Időalapú útdíj	29 986,4	33 184,0	3 197,6	110,7
Bírságok	15 087,1	17 752,0	2 664,9	117,7
Egyéb tételek összesen	2 889,3	4 180,6	1 291,3	144,7
Összesen	178 733,6	203 830,1	25 096,5	114,0

Az év első négy hónapjában az **általános forgalmi adóból** 1455,3 milliárd forint bevétele keletkezett a költségvetésnek, ami az egy évvel korábbi bevételt 349,3 milliárd forinttal haladta meg.

Általános forgalmi adó

A befizetések és a kiutalások alakulása a következők szerint változott:

Általános forgalmi adó-bevétel alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2018. I-IV. hó	2019. I-IV. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
Befizetés	2 130,4	2 408,9	278,5	113,1
Kiutalás	1 024,4	953,6	-70,8	93,1
Egyenleg	1 106,0	1 455,3	349,3	131,6

A belföldi, az import és dohánytermékek utáni áfabevétel egyaránt növekedett. A belföldi befizetések növekedése elsősorban a kereskedelemhez és a feldolgozóiparhoz köthető. A dohánytermékek utáni bevételek előző évhez viszonyított növekedését elsősorban a magasabb cigarettaforgalom, a 2018. szeptemberi és a 2019. januári adómérték-emelés határozza meg. Az import utáni befizetések növekedésének háttérében a forgalom bővülése áll. A kiutalások csökkenésének háttérében elsősorban az adóügyi minősítéshez köthető kiutalási határidők 2018. év eleji változása áll.

A **jövedéki adóból** származó bevétel az év első négy hónapjában 344,1 milliárd forintot tett ki, amely 36,5 milliárd forinttal magasabb az egy évvel korábbi bevételnél. A bevételek megoszlása a következők szerint alakult:

Jövedékiadó-bevétel alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2018. I-IV. hó	2019. I-IV. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
Üzemanyag jövedéki adó	183,1	201,4	18,3	110,0
Dohánygyártmány jövedéki adó	98,3	106,8	8,5	108,6
Egyéb termék jövedéki adó	26,1	28,6	2,5	109,6
Import jövedéki adó és energiaadó	0,1	7,3	7,2	7300,0
Jövedéki adók összesen	307,6	344,1	36,5	111,9

Az üzemanyagok utáni bevétel növekedését elsősorban a magasabb üzemanyag-forgalom indokolja. A dohánytermékek utáni bevételek emelkedésének háttérében főként a nagyobb cigarettaforgalom és az adómérték-emelés áll. Az egyéb termékek esetében a bevételek növekedésének háttérében a népegészségügyi termékadót érintő, 2019-től életbe lépő változásokhoz köthető készletezési hatás áll, amely elsősorban a januári bevételeket érintette. A bevételek növekedéséhez hozzájárult, hogy 2019. január 1-jétől az energiaadó a jövedéki adó soron szerepel.

A **pénzügyi tranzakciós illetékből** származó bevétel április végéig 82,7 milliárd forintot tett ki, amely az egy évvel korábbi bevételnél 4,0 milliárd forinttal magasabb. A növekedés háttérében a pénzforgalmi szolgáltatók magasabb befizetése áll.

A **személyi jövedelemadó** államháztartási szintű bevétele az év első négy hónapjában 755,2 milliárd forint volt, amely 55,5 milliárd forinttal magasabb az egy évvel korábbi összegnél. A bázisidőszaktól való eltérés oka a magasabb bérkiáramlás miatti befizetésnövekedés. Az előző év azonos időszakához képest a befizetések és a kiutalások arányát a következő táblázat részletezi:

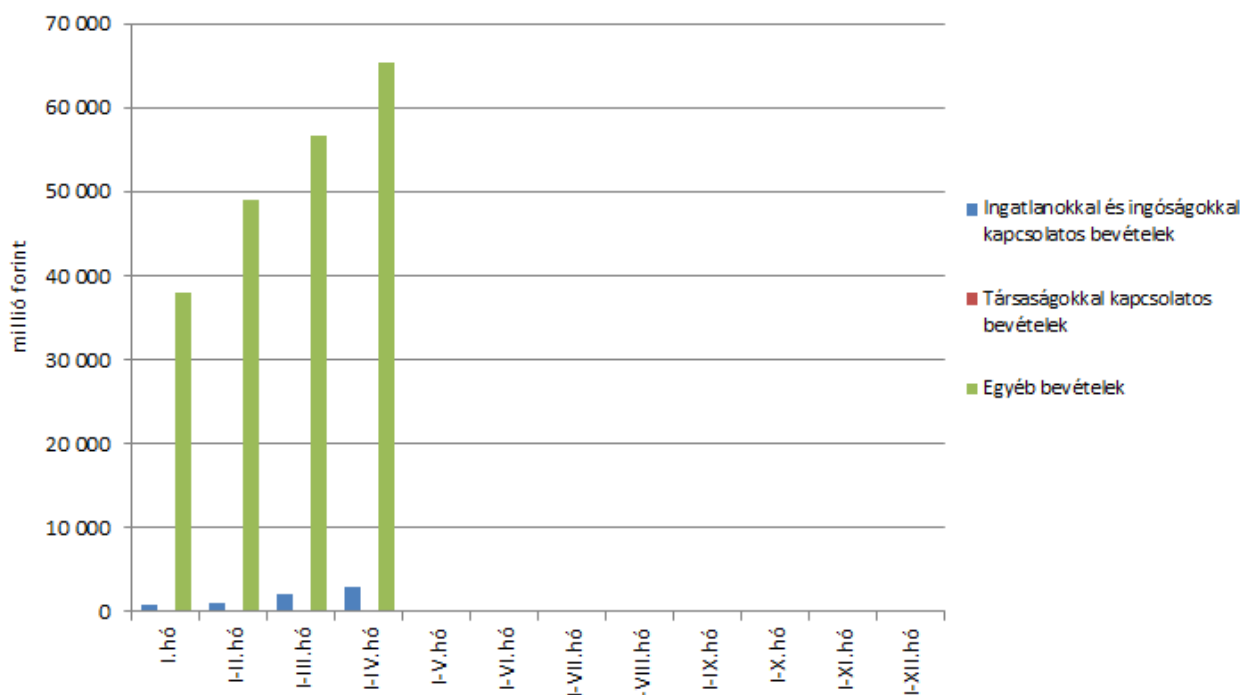
Személyijövedelemadó-bevétel alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2018. I-IV. hó	2019. I-IV. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
Befizetés	747,8	809,9	62,1	108,3
Kiutalás	48,1	54,7	6,6	113,7
Egyenleg	699,7	755,2	55,5	107,9

A „**Központi Maradványalapba történő befizetések**” mérlegsorra, a költségvetési szervek és a szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok terhére az év első négy hónapjában összesen 188,8 milliárd forint maradvány került befizetésre, amely 46,7 milliárd forinttal több, mint az előző év azonos időszakában.

Az **állami vagyonnal kapcsolatos befizetések** első négyhavi összege 68,5 milliárd forint volt, melynek egyik meghatározó tétele a frekvencia-használati jogosultság értékesítéséből származó befizetés (32,0 milliárd forint). A befizetések összetételét a következő diagram szemlélteti:

Állami vagyonnal kapcsolatos befizetések a 2019. évben

Az **uniós bevételek** főszabály szerint a XLII. A költségvetés közvetlen bevételei és kiadásai fejezetbe érkeznek, ezek kimutatására szolgál az „Uniós programok bevételei” mérleg sor, valamint az „Egyéb uniós bevételek” mérleg sor.

Az „**Uniós programok bevételei**” mérleg soron a 2019. év április végéig 225,7 milliárd forint bevétel keletkezett, mely az éves előirányzat 16,7%-os teljesítését jelenti.

A „**Egyéb uniós bevételek**” soron belül a vámbeszedési költség megtérítése 5,5 milliárd forintot tett ki április végéig. Ez az összeg az éves előirányzat 37,2%-a, és 0,7 milliárd forinttal haladta meg a 2018. év azonos időszakában keletkezett bevételt. A vámbevétel túlteljesülésének háttérében az előzetesen vártnál nagyobb mértékben kiszabott vámösszeg áll. Az „Uniós támogatások utólagos megtérítése” soron a 2019. április végéig 79,5 milliárd forint bevétel keletkezett, mely az éves előirányzat 66,2%-a.

A **szociális hozzájárulási adóból és járulékokból** származó április végi bevételek alakulását a következő táblázat mutatja be:

A szociális hozzájárulási adóból és járulékokból származó bevételek alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2018. I-IV. hó	Az alap I-IV. havi bevételén belüli aránya (%)	2019. I-IV. hó	Az alap I-IV. havi bevételén belüli aránya (%)	Eltérés	
					Mrd Ft	%
Nyugdíjbiztosítási Alap	1 076,1	97,1	1 099,9	98,2	23,8	102,2
Egészségbiztosítási Alap	453,2	57,8	561,2	68,4	108,0	123,8
Nemzeti Foglalkoztatási Alap	63,9	66,2	93,0	66,1	29,1	145,5
Összesen	1 593,2		1 754,1		160,9	110,1

A **Nyugdíjbiztosítási Alap** 2019. I-IV. havi bevételeinek döntő része, 98,2%-a a **szociális hozzájárulási adóból és járulékokból** származik. Az e jogcímenen elszámolt 1099,9 milliárd forint 2,2%-kal, 23,8 milliárd forinttal haladta meg az előző év azonos időszakának bevételeit. A szociális hozzájárulási adó Nyugdíjbiztosítási Alapot megillető hányada a 2018. évi 79,5%-ról 70,22%-ra csökkent, így a tárgyévi magasabb teljesítés a megosztási arány csökkenésének és a keresetkiáramlás jelentős növekedésének egymást ellensúlyozó eredménye.

A biztosítottak által fizetendő nyugdíjjárulék mértéke a 2019. évben változatlanul 10%, a munkaviszonyban foglalkoztatott saját jogú nyugdíjas munkavállalók a tárgyévben mentesülnek a fizetési kötelezettség alól. E bevételi jogcímet nem érinti a megosztási arány változása, így az I-IV. hónapban 46,2 milliárd forinttal magasabb összegben, 10,8 %-kal magasabb volumenben teljesült a tavalyi év azonos időszakához képest. A jelentős mértékű járulékbévelet-növekedés oka a 2018. évi, 10%-ot meghaladó átlagkereset-növekedés továbbgördülő hatása.

Az **Egészségbiztosítási Alap** esetében a **szociális hozzájárulási adóból és járulékokból** származó első négyhavi bevétel az alap összes bevételeinek 68,4%-át tette ki. A 2019. évi április végi szociális hozzájárulási adó- és járulékbéveletek (561,2 milliárd forint) 23,8%-kal, 108,0 milliárd forinttal haladták meg az előző év azonos időszakának a bevételeit. A tárgyévi magasabb teljesítés oka, hogy a szociális hozzájárulási adó Egészségbiztosítási Alapot megillető hányada a 2018. évi 20,5%-ról 27,31%-ra emelkedett. A bevételek emelkedéséhez hozzájárult még a növekvő bruttó keresetkiáramlás. A biztosított egészségügyi járulékbévelet mértéke a 2019. évben változatlanul 7%. Az első négyhavi szociális hozzájárulási adóból és járulékbéveletek az éves törvényi előirányzat 32,3%-át tették ki.

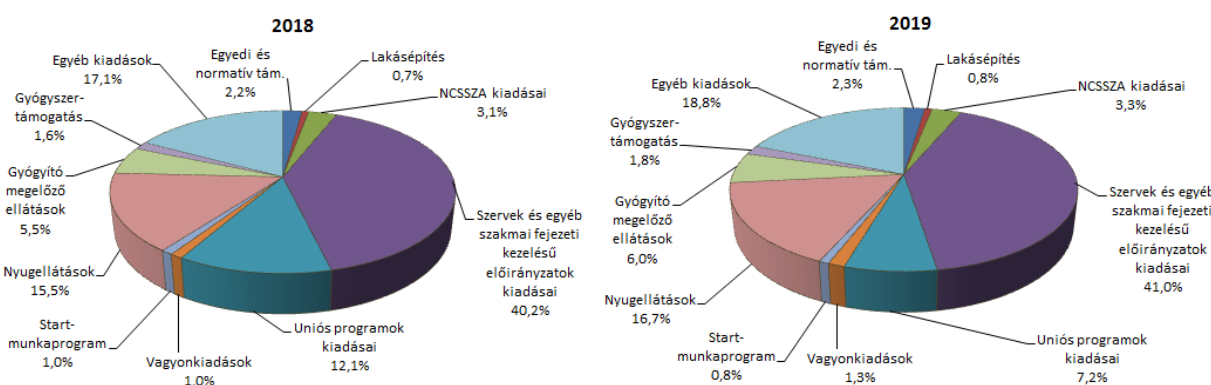
A szociális hozzájárulási adó megfizetett összegének 2,47%-a **Nemzeti Foglalkoztatási Alapot** (NFA) illeti meg, melyből április végéig 21,8 milliárd forint bevétel folyt be. 2018-ban e címen nem származott bevétel, mivel a szociális hozzájárulási adóból az NFA nem részesült. Az egészségügyi és munkaerőpiaci járulékbévelet NFA-t megillető hányada 71,2 milliárd forint lett, mely 7,3 milliárd forinttal haladta meg az előző év azonos időszakának az összegét.

Az év első négy hónapjában az Egészségbiztosítási Alap összes bevételeinek 4,0%-a származott az **egészségügyi hozzájárulásból**, ez az alapnak 32,6 milliárd forint bevételt jelentett. 2019. április végéig az egészségügyi hozzájárulásból származó bevétel 34,1 milliárd forinttal maradt el az előző év azonos időszakának a bevételeitől. A tárgyévi alacsonyabb teljesítés oka, hogy az egészségügyi hozzájárulás adónem beolvadt a szociális hozzájárulási adóba, ennek hatása a pénzforgalomban 2019 februárjától már érzékelhető.

2. A FŐBB KIADÁSOK

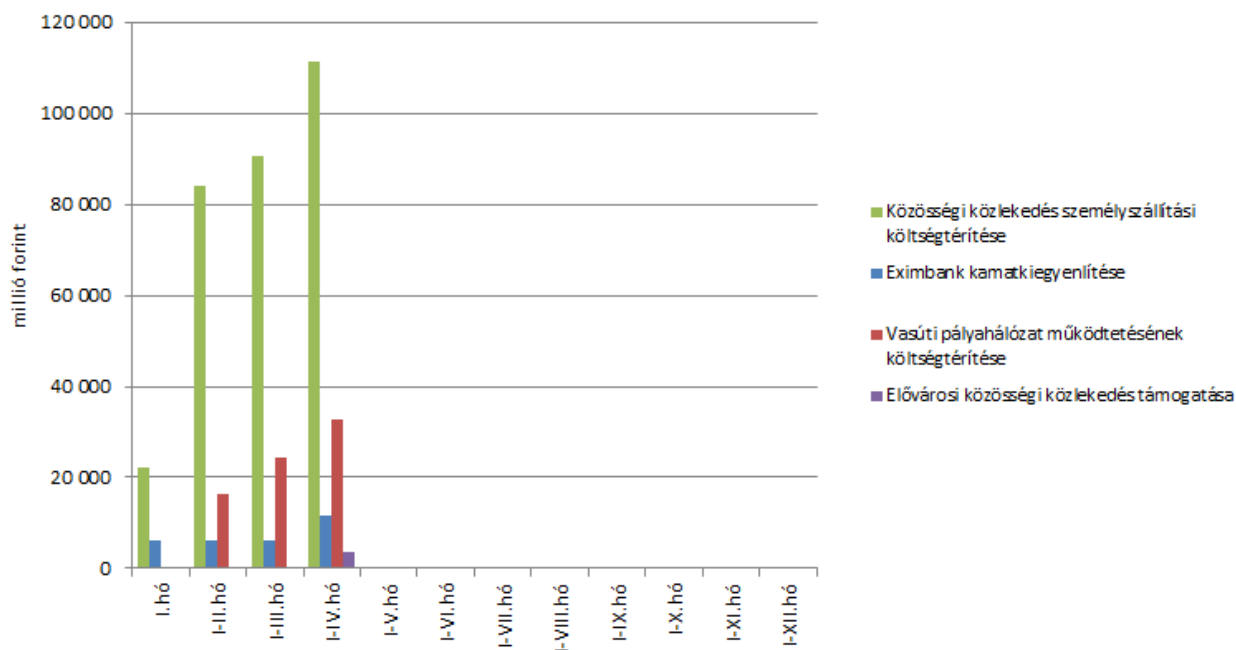
A központi alrendszer 2019. április végi 6799,9 milliárd forint összegű kiadásai 259,4 milliárd forinttal, 3,7%-kal maradtak el az elmúlt év azonos időszakának teljesítésétől. Ez döntő részben az uniós kiadásoknak az előző évi április végi kiadásokhoz viszonyított mérséklődésével függ össze. Emellett alacsonyabban teljesültek az egyéb szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok kiadásai is. Magasabban alakultak viszont a 2018. év azonos időszakához képest – többek között – a költségvetési szervek kiadásai, az EU költségvetéséhez történő hozzájárulás, valamint a nyugellátásokra fordított összegek.

A központi alrendszer főbb kiadásainak megoszlása

Az **egyedi és normatív támogatásokra** fordított kiadások az év első négy hónapjában 159,0 milliárd forintot tettek ki, amely összességében mintegy 4%-kal haladta meg az előző év azonos időszakának teljesítési értékét. Az eltérés alapvetően a vasúti személyszállítási költségtérítések magasabb összegű kifizetéseire vezethető vissza. A kiadások meghatározó tételeit jelentő közösségi közlekedési személyszállítási és vasúti pályahálózat-működtetési költségtérítés, valamint az elővárosi közösségi közlekedés támogatása kapcsán közszolgáltatási szerződésekben, az Eximbank Zrt. részére nyújtott kamatkiegymelés esetében pedig jogszabályban meghatározott ütemezés alapján fizet az állam. A főbb tételek alakulását a következő diagram szemlélteti:

Egyedi és normatív támogatások a 2019. évben

A lakásépítési támogatásokra fordított kiadások április végéig 54,8 milliárd forintot tettek ki, ami 3,6 milliárd forinttal magasabb a 2018. év azonos időszakához viszonyítva. Az eltérés háttérében elsősorban a lakástakarék-pénztári megtakarítások után fizetett állami támogatások összegének emelkedése, valamint az elszámolási szabályok miatti kifizetések gyakorisága áll. Ezenfelül az árfolyam- és a referenciahozamok, valamint a további konstrukciókat igénybe vevők létszámának alakulása is befolyásolta a kifizetéseket.

A Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Alap a családi támogatásokat, a korhatár alatti ellátásokat, a jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatásokat, valamint a különféle jogcímen adott térítéseket tartalmazza. A főbb támogatásokat az alábbi táblázat részletezi:

Megnevezés	2018. I-IV. hó	2019. I-IV. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
Családi támogatások	141,0	135,0	-6,0	95,7
<i>Ebből:</i>				
<i> családi pótlék</i>	108,2	103,5	-4,7	95,7
<i> gyermekgondozást segítő ellátás</i>	21,2	20,4	-0,8	96,2
<i> gyermeknevelési támogatás</i>	4,0	3,7	-0,3	92,5
<i> életkezdesi támogatás</i>	3,9	3,4	-0,5	87,2
Korhatár alatti ellátások	31,0	31,3	0,3	101,0
<i>Ebből:</i>				
<i> korhatár előtti ellátás és táncművészeti életjáradék</i>	6,1	6,8	0,7	111,5
<i> szolgálati járandóság</i>	24,9	24,5	-0,4	98,4
Jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatások	41,9	48,0	6,1	114,6
<i>Ebből:</i>				
<i> járásai szociális feladatok ellátása</i>	21,2	25,9	4,7	122,2
<i> fogvatékossági támogatás és vakok személyi járadéka</i>	12,0	14,1	2,1	117,5
<i> politikai rehabilitációs és más nyugdíj-kiegészítések</i>	5,2	4,7	-0,5	90,4
Különféle jogcímen adott térítések	7,7	7,8	0,1	101,3
<i>Ebből:</i>				
<i> közgyógyellátás</i>	5,2	5,3	0,1	101,9
Összesen	221,6	222,1	0,5	100,2

A **családi támogatásokra** idén április végéig összesen 135,0 milliárd forintot fordítottak, amely a 2018. évi első négyhavi kiadástól 6,0 milliárd forinttal maradt el. Ezt döntő részben a családi pótlékra kifizetett összegnek (103,5 milliárd forint) az előző év azonos időszakához viszonyított mérséklődése magyarázza. Ennek oka, hogy a korábban elindult Népesedéspolitikai Akció ugyan hatékonyan segíti elő a kedvező demográfiai folyamatokat, azonban a támogatási rendszerbe belépők számának folyamatos növekedése nem tudja kompenzálni a korábbi évek kedvezőtlen folyamatai következtében kilépők miatti létszámkiesést.

A **korhatár alatti ellátásokra** 2019. április végéig 31,3 milliárd forintot folyósítottak, mely nagyságrendjében hasonló az előző év azonos időszakában e célra kifizetett támogatásokhoz. Az adatok tartalmazzák ezen ellátások januárban végrehajtott emelésének (a nyugdíjakra vonatkozó szabályok szerint végrehajtott 2,7%-os emelés) a hatását is. A korhatár előtti ellátásban és a szolgálati járandóságban részesülők a nyugdíjkorhatár elérésével öregségi nyugdíjra válnak jogosulttá. A szolgálati járandóságra fordított kiadás ezzel összefüggésben csökkent. A korhatár előtti ellátásban részesülők létszáma és a kapcsolódó kiadás ugyanakkor növekedett, mivel azok, akik 2014. december 31-e előtt korkedvezményre szereztek jogosultságot, még új belépőként jelenhetnek meg a korhatár előtti ellátásra jogosultak körében.

Idén az első négy hónapban a **jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatásokra** kifizetett összeg (48,0 milliárd forint) 6,1 milliárd forinttal haladta meg az egy évvel korábbi kiadást. A jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatásokon belül a legnagyobb összeget (25,9 milliárd forint) a járási szociális feladatok ellátására fordították, amely mintegy 1,2-szerese az előző évi április végi kifizetésnek. Ennek oka, hogy 2019. január 1-jétől az ápolási díj rendszere átalakult: a gyermeküket ápolók új ellátásra, a gyermekek otthongondozási díjára váltak jogosulttá, amelynek összege havi 100 000 forint, az ápolási díj összege pedig 15%-kal emelkedett. A fogyatékosági támogatásra 2019. április végéig 14,1 milliárd forintot fizettek ki, januárban ezen ellátásoknál is sor került a 2,7%-os emelésre. A politikai rehabilitációs és más nyugdíj-kiegészítésekénél, továbbá egyéb kisebb ellátásoknál (például mezőgazdasági járadék, házastársi pótlék) kismértékű csökkenés látható, figyelemmel arra, hogy ezek kifutó jellegű ellátások.

A **különbéle jogcímen adott térítésekre** 2019. április végéig kifizetett összegek nagyságrendjükben hasonlóak voltak az előző évi első négyhavi kifizetésekhez. A térítéseken belül a legnagyobb összeget, 5,3 milliárd forintot a közgyógyellátásra fizették ki.

A **helyi önkormányzatok** 2019. évi feladataihoz a hatályos költségvetési törvény 728,9 milliárd forint állami támogatást biztosít, ami a 2018. évi 705,4 milliárd forintos törvényi előirányzatnál 23,5 milliárd forinttal magasabb. E többlet mintegy 60%-a szolgál fedezetül egyes kiemelt fejlesztési többletekre, közel 30%-a gyermekjóléti feladatok támogatására és további 10%-a működési feladatok ellátására lesz fordítható. A jelentősebb tételek alakulását a következő táblázat mutatja:

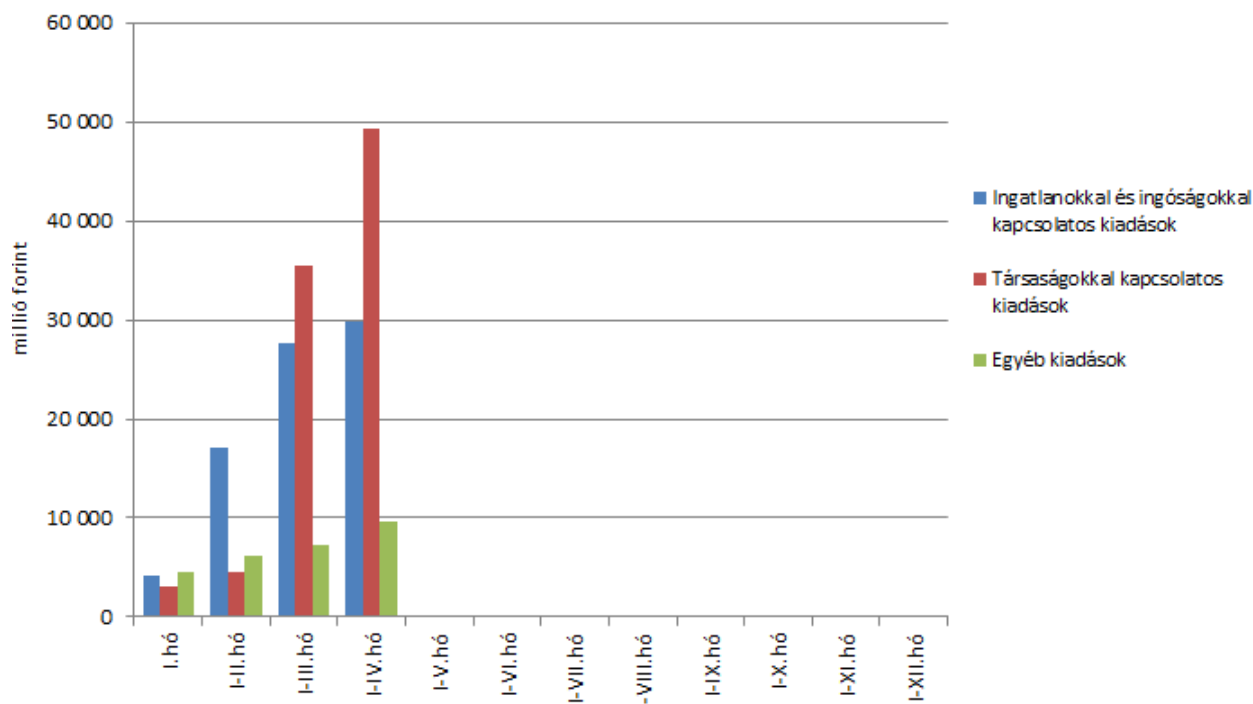
A helyi önkormányzatok támogatásának alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2018. I-IV. hó	2019. I-IV. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
A helyi önkormányzatok általános működésének és ágazati feladatainak támogatása	212,2	219,5	7,3	103,4
<i>A helyi önkormányzatok működésének általános támogatása</i>	56,5	56,0	-0,5	99,1
<i>A települési önkormányzatok egyes köznevelési feladatainak támogatása</i>	62,3	63,6	1,3	102,1
<i>A települési önkormányzatok egyes szociális, gyermekjóléti és gyermekékeztetési feladatainak támogatása</i>	77,6	84,3	6,7	108,6
<i>A települési önkormányzatok kulturális feladatainak támogatása</i>	15,8	15,6	-0,2	98,7
Helyi önkormányzatok kiegészítő támogatása	2,8	14,4	11,6	514,3
Év közben létrejött új jogcímek kiadásai	34,4	27,6	-6,8	80,2
Összesen	249,4	261,5	12,1	104,9

A „**Hozzájárulás az EU költségvetéséhez**” mérlegsoron 2019. április végéig 174,8 milliárd forint kiadás teljesült, ami a törvényi előirányzat 49,7%-a, és a tervezettnél megfelelően alakult. E hozzájárulás 65,8 milliárd forinttal haladta meg a 2018. év azonos időszakában teljesített kiadást.

Az **állami vagyonnal kapcsolatos kiadások** április végi összege 88,8 milliárd forint volt, amelyek főbb tételeit a következő grafikon mutatja:

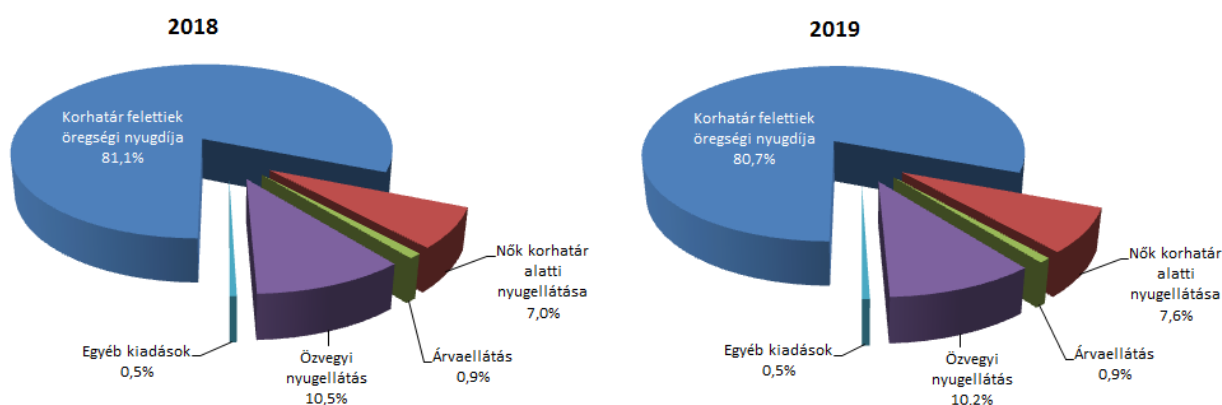
Állami vagyonnal kapcsolatos kiadások a 2019. évben

Az elkülönített állami pénzalapok kiadásai közül jelentősebb összeget tett ki a **Nemzeti Foglalkoztatási Alapból finanszírozott Start-munkaprogram** kiadása, mely április végéig 54,6 milliárd forintban teljesült. E kiadás az előző év azonos időszakában teljesített összegtől 12,8 milliárd forinttal maradt el.

A társadalombiztosítás pénzügyi alapjain belül az I-IV. hónapban nagyságrendileg kiemelkedő tétel a **Nyugdíjbiztosítási Alapnál** a **nyugellátásokra** fordított 1132,4 milliárd forint. A nyugellátási kiadások ellátási jogcímeinek alakulását a következő ábra mutatja be:

Nyugellátási kiadások ellátási jogcímenként

2019. I-IV. hónapban a nyugellátásra fordított kiadások kismértékben elmaradtak az éves törvényi előirányzat időarányos mértékétől. Ennek oka az előirányzat-felhasználás éven belüli létszámalakulást követő hullámzó eloszlása. A korhatáremelés miatt az előző évnek csak az első felében tölthették be az arra jogosultak a törvény által 63,5 évben meghatározott öregségi nyugdíjkorhatárt, a második félévben új jogosultság nem keletkezett, így a korbetöltött nyugellátotti létszám a második félévben folyamatosan csökkent. 2019-ben az év egészében folyik nyugdíj-megállapítás, így a folyamatos létszámnövekedéssel összhangban a kiadások jelentős növekedése várható.

A nyugellátásokra fordított kifizetések tartalmazzák az év elején végrehajtott emeléseket, azaz a nyugdíjakra beépült januári 2,7%-os nyugdíjemelés összegét. A nyugdíjemelés mellett további kiadásnövelő hatású a nyugellátottak létszámának és a létszám összetételének a változása, az ún. cserélődési hatás. A nettó átlagkeresetek növekedésével összhangban az új ellátások magasabb összegben kerülnek megállapításra, az újonnan megállapított magasabb összegű nyugellátással rendelkezők aránya pedig nő az állományon belül. Az előző év azonos időszakához képest nyugellátásokra 38,8 milliárd forinttal, 3,5%-kal költött többet a költségvetés, ezen belül a korbetöltött öregségi nyugdíjakra 27,4 milliárd forinttal, a nők 40 éves szolgálati jogviszonyával igényelhető ellátásra 9,9 milliárd forinttal több pénz került kifizetésre.

Az **Egészségbiztosítási Alap** összes kiadásának 28,2%-át a **pénzbeli ellátásokra** fordított összeg adta. Az ellátások részletes bemutatását a következő táblázat tartalmazza:

Az Egészségbiztosítási Alap pénzbeli ellátásokra fordított kiadásainak alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2018. I-IV. hó	2019. I-IV. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
Pénzbeli ellátások	213,9	225,1	11,2	105,2
<i>Ebből:</i>				
<i>Rokkantsági, rehabilitációs ellátások</i>	97,4	94,7	-2,7	97,2
<i>Gyermekgondozási díj</i>	56,3	63,0	6,7	111,9
<i>Táppénz</i>	37,0	42,7	5,7	115,4

Az Egészségbiztosítási Alapon belül a legnagyobb kiadási előirányzatot képező **gyógyító-megelőző ellátásokra** kifizetett összeg 408,6 milliárd forint volt az év első négy hónapjában, ez 20,9 milliárd forinttal több, mint a bázisidőszak értéke.

Gyógyszertámogatásra az év első négy hónapjában 124,3 milliárd forintot költött az egészségbiztosítás, mely 12,1 milliárd forinttal magasabb a 2018. évi első négyhavi összegnél.

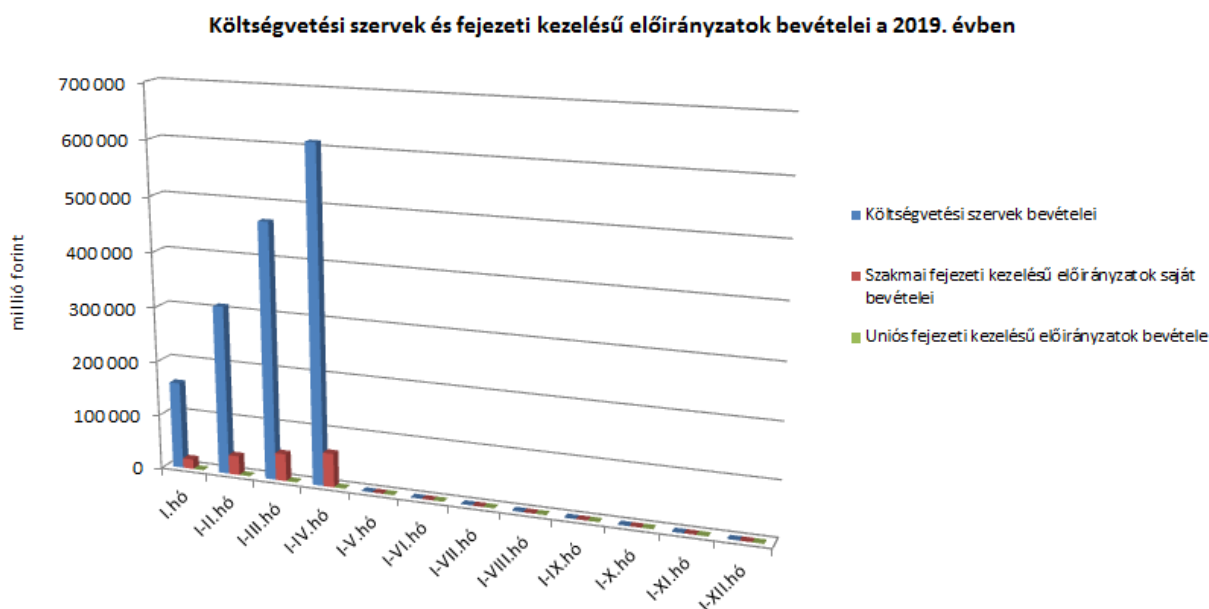
3. A KÖLTSÉGVETÉSI SZERVEK ÉS SZAKMAI FEJEZETI KEZELÉSŰ ELŐIRÁNYZATOK ALAKULÁSA

2019 első négy hónapjában a **költségvetési szervek bevételei** összesen 611,1 milliárd forintot tettek ki, melyek 25,2%-kal alacsonyabbak a 2018. évi első négyhavi bevételnél. Az intézmények bevételei közül a következő jelentősebb tételek emelhetők ki: 300,1 milliárd forint a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő által az egészségügyi intézményeknek utalt támogatás, valamint 49,3 milliárd forint a 2014-2020 közötti kohéziós operatív programok előirányzat-felhasználási számlájáról közvetlenül érkezett bevétel, több intézmény részére, különböző projektek támogatási előlegeként. Ez utóbbi bevétel a tavalyi év azonos időszakában jóval magasabb volt, főként ez magyarázza a két év első négyhavi bevételei közötti eltérést.

A **szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok saját bevételei** 2019 első négy hónapjában 62,0 milliárd forintot tettek ki, mely 9,1%-kal alacsonyabb az előző év azonos időszakához képest. A bevételek jelentős részét az uniós fejlesztések operatív programja előirányzat-felhasználási keretszámlájára visszautalt összegek teszik ki, melyek lényegesen elmaradtak az előző évi április végi összegtől.

Az „**Uniós fejezeti kezelésű előirányzatok bevétele**” mérleg soron április hónappal bezárólag 0,7 milliárd forint bevétel került elszámolásra, amely az éves előirányzat 6,4%-a.

A **2019. évi április végi, együttesen közel 674 milliárd forint összegű bevételek** megoszlását a következő grafikon szemlélteti:

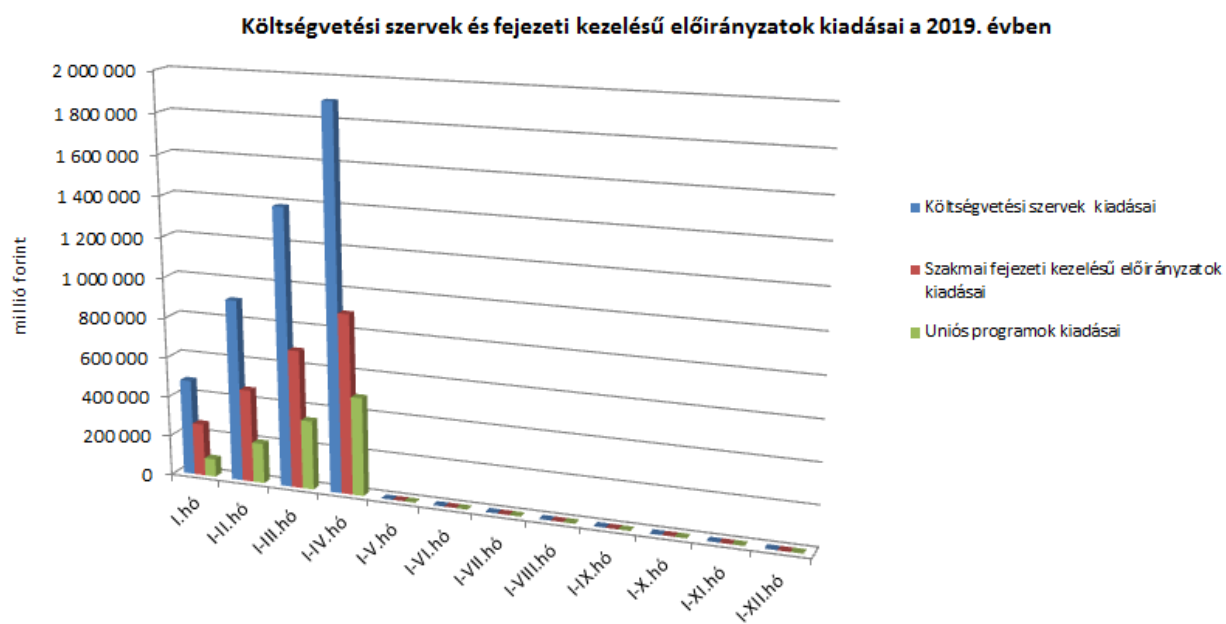

A **költségvetési szervek kiadásai** 2019 első négy hónapjában 1894,5 milliárd forintot tettek ki, amely 6,0%-kal haladta meg az előző év azonos időszakában teljesült kiadásokat. Az intézmények teljesítéséből 1075,7 milliárd forintot tett ki a személyi juttatásokra és szociális hozzájárulási adóra, a munkaadókat terhelő járulékokra kifizetett összeg, amely 31,7 milliárd forinttal magasabb, mint az előző évi első négyhavi, e célú kiadás. Ezenkívül az alábbi nagyobb összegű kifizetések történtek: 37,4 milliárd forint a Honvédelmi Minisztérium Védelemgazdasági Hivatala központi költségvetéséből, döntően a Gripen gépek bérleti díjára, 29,8 milliárd forint a Honvédelmi Minisztérium Védelemgazdasági Hivatala Anyagellátó Raktárbázis Központnál, többek között helikopterbeszerzésre, légi irányítási rendszerre, helikopterfelújításra, valamint üzemeltetési anyagok beszerzésére, 13,9 milliárd forint az Országos Rendőr-főkapitányságnál, elsősorban likvid pénzeszközök átadására a rendvédelmi szervek részére, valamint 11,9 milliárd forint kifizetése a „Külképviseltek igazgatása” törvényi sorról a 2019. január-április havi devizaellátmányra és a kihelyezett dolgozókat megillető munkabér utalására.

Az **egyéb szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok kiadásainak** 2019. első négyhavi teljesítése 894,9 milliárd forintot tett ki, mely 14,7%-kal volt alacsonyabb, mint az előző év azonos időszakában. Ezen időszak teljesítéséből az alábbi kiadások emelhetők ki: 127,7 milliárd forint a normatív finanszírozásra (köznevelési célú humánszolgáltatás és működési támogatás, nem állami felsőoktatási intézmények támogatása, hit- és erkölcstanoktatás, tankönyvtámogatás, köznevelési szerződések, szociális célú humánszolgáltatások támogatása), 77,1 milliárd forint a „Modern Városok Program” keretében megvalósuló fejlesztésekre, 48,8 milliárd forint a közúthálózat fenntartására és működtetésére, 40,3 milliárd forint az autópálya rendelkezésre állási díj, 21,2 milliárd forint a nemzeti agrártámogatásokra, 20,6 milliárd forint a Beruházás ösztönzési célú előirányzat kiadása, valamint 15,9 milliárd forint a vasúthálózat fejlesztésére. A kiadások tartalmazzák továbbá a szabad maradványok befizetését a Központi Maradványalapba.

Az **„Uniós programok kiadásai”** mérleg soron a 2019. április hónap végéig 489,3 milliárd forint összegű kifizetés történt, amely az éves előirányzat 25,0%-os teljesítését jelenti. A felmerült kiadások túlnyomó részét a 2014-2020-as programozási időszak kohéziós operatív programjai adták, összesen 363,1 milliárd forint értékben. Ebből az év első négy hónapjában a legjobban teljesítő operatív programok: az Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program 130,9 milliárd forint, a Gazdaságfejlesztés és Innovációs Operatív Program 83,9 milliárd forint, valamint a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program 56,7 milliárd forint kifizetéssel. A 2019. évtől e mérleg sor szolgál az uniós kiadások kimutatására a korábbi években megszokott „Szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok uniós kiadásai” mérleg sor helyett.

A 2019. évi április végi, együttesen közel 3279 milliárd forint összegű kiadások megoszlását a következő grafikon szemlélteti:

4. KAMATEGYENLEG

A bevételek és kiadások egyenlegeként adódó 129,4 milliárd forint összegű **nettó kamatkiadás** 9,1 milliárd forinttal lett több az előző év azonos időszakához képest, mely a kamatfizetések éven belüli eltérő lefutásával magyarázható.

A kamategyenleg összetétele (milliárd forintban)

	I-IV. hó	
	2018	2019
1. Bevétel	66,9	73,3
1.1. Forint	67,0	73,5
<i>1.1.1. Államkötvények kamata</i>	67,1	73,4
<i>1.1.2. Kincstárjegyek kamata</i>	0,0	0,0
<i>1.1.3. Repóügyletek kamata</i>	0,0	0,0
<i>1.1.4. KESZ forintbetét kamata</i>	-0,1	0,1
1.2. Deviza	-0,1	-0,2
<i>1.2.1. Devizaműveletek kamatelszámolásai</i>	-0,1	-0,2
2. Kiadás	187,2	202,7
2.1 Forint	104,2	120,9
<i>2.1.1. Forinthitelek kamata</i>	12,2	12,6
<i>2.1.2. Államkötvények kamata</i>	61,1	82,2
<i>2.1.3. Kincstárjegyek kamata</i>	30,9	26,1
<i>2.1.4. Repóügyletek kamata</i>	0,0	0,0
<i>2.1.5. Egyéb függő tételek</i>	0,0	0,0
2.2. Deviza	83,0	81,8
<i>2.2.1. Devizahitelek kamata</i>	5,1	4,8
<i>2.2.2. Devizakötvények kamata</i>	77,9	77,0
3. Kamategyenleg	120,3	129,4

II. AZ ÁLLAMHÁZTARTÁS KÖZPONTI ALRENDSZERÉNEK FINANSZÍROZÁSA

1. Állományi adatok

A központi költségvetés adóssága 2019. április végéig 181,6 milliárd forinttal növekedett négy, egymást részben ellensúlyozó tényező következtében:

- **Az első tényező** a kedvező piaci helyzetben megvalósított nettó forintkibocsátás 594,6 milliárd forint összegben, ami a költségvetés éves hiányát és részben a lejáráó devizaadósságot finanszírozza.
- **A második tényező** a forint árfolyamának az elmúlt év végéhez képest bekövetkezett gyengülése, amely az adósság devizában fennálló részének forintban számított nyilvántartási értékét 20,6 milliárd forinttal növelte.
- **A harmadik – szintén növelő hatású – tényező** a deviza-keresztárfolyamok változása és egyéb tényezők miatt bekövetkezett mark-to-market betétállományok növekedése 4,0 milliárd forint összegben.
- **A negyedik – előbbiekkal ellentétes, csökkentő hatású – tényező** a nettó devizatörlesztés, amely 437,6 milliárd forinttal csökkentette a költségvetés adósságát.

Az előzetes adatok szerint április végén a **központi költségvetés forint- és devizaadóssága** az alábbiak szerint alakult:

A központi költségvetés adósságának alakulása 2019-ben, milliárd forint

	2018. december 31.		kibocsátás (növekedés)	törlesztés (csökkenés)	egyéb változás	nettó változás	2019. április 30.		változás
	előzetes állomány	megoszlás (%)					I-IV. hónap		
1. Forint	22 796,0	79,46	4 089,7	3 495,1	0,0	594,6	23 390,6	81,02	1,56
1.1. Hitel	1 167,7	4,07	20,1	14,3	0,0	5,8	1 173,5	4,06	-0,01
1.1.1. Külföldi	1 167,7	4,07	20,1	14,3	0,0	5,8	1 173,5	4,06	-0,01
1.1.2. Belföldi	0,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00
1.2. Állampapír	21 628,3	75,39	4 069,6	3 480,8	0,0	588,8	22 217,1	76,96	1,57
1.2.1. Piaci értékesítésű	21 589,1	75,25	4 069,6	3 480,8	0,0	588,8	22 177,9	76,82	1,57
1.2.1.1. Kötvény	12 836,1	44,74	1 484,5	645,2	0,0	839,3	13 675,4	47,37	2,63
1.2.1.2. Diszkont kincstárjegy	1 237,3	4,31	839,8	1 046,2	0,0	-206,5	1 030,8	3,57	-0,74
1.2.1.3. Lakossági állampapír	7 515,7	26,20	1 745,4	1 789,4	0,0	-44,1	7 471,6	25,88	-0,32
1.2.2. Nem piaci értékesítésű	39,2	0,14	0,0	0,0	0,0	0,0	39,2	0,14	0,00
2. Deviza	5 724,8	19,96	27,8	465,5	20,6	-417,1	5 307,7	18,39	-1,57
2.1. Hitel	795,0	2,77	7,7	0,4	3,6	10,8	805,8	2,79	0,02
2.1.1. Külföldi	795,0	2,77	7,7	0,4	3,6	10,8	805,8	2,79	0,02
2.1.2. Belföldi	0,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00
2.2. Állampapír	4 929,8	17,18	20,1	465,1	17,0	-427,9	4 501,9	15,59	-1,59
2.2.1. Külföldi	4 246,2	14,80	0,0	464,3	13,9	-450,4	3 795,8	13,15	-1,65
2.2.2. Belföldi	683,6	2,38	20,1	0,8	3,1	22,5	706,1	2,45	0,06
Összesen	28 520,7	99,42	4 117,5	3 960,6	20,6	177,5	28 698,3	99,41	-0,01
Egyéb kötelezettség	167,4	0,58	128,8	125,9	1,1	4,0	171,5	0,59	0,01
MINDÖSSZESEN	28 688,2	100,00	4 246,4	4 086,4	21,6	181,6	28 869,7	100,00	0,00

Megjegyzés: a táblában szereplő tizedes eltérések kerekítésből adódnak.

A központi költségvetés devizaadóssága április végéig 417,1 milliárd forinttal 5307,7 milliárd forintra csökkent az elmúlt év végéhez képest. A devizaadósság részaránya a 2018. év végi 20,0%-os szintről 18,4%-os szintre csökkent a teljes adósságon belül.

A költségvetés forintadóssága április végéig 594,6 milliárd forinttal nőtt, és 23 390,6 milliárd forintot tett ki, a forintrészarány elérte a teljes államadósság 81,0%-át. 2018 decemberében ez az arány 79,5% volt.

2019. április végén a lakossági állampapírok állománya 7471,6 milliárd forintot tett ki, ami 44,1 milliárd forint csökkenést jelent 2018. december vége óta. A csökkenésben döntően a nem háztartásoknál lévő lakossági állampapír állomány leépítése játszott szerepet, mivel 2018 elejétől a nem lakossági befektetők már nem tudják megújítani állományukat. A ténylegesen a lakosság tulajdonában lévő lakossági állampapír-állomány 2019-ben is emelkedett. Az állományváltozásban döntően három tényező játszott szerepet. A lakossági ügyfelek által vásárolható, egy évnél hosszabb futamidejű Prémium Magyar Állampapír és a Bónusz Magyar Állampapír együttes állománya 2019. április végén 140,6 milliárd forintos ez évi növekedés hatására 3181,7 milliárd forint volt. A kétéves futamidejű, fix kamatozású állampapír állománya 107,8 milliárd forint összegű csökkenése következtében 392,4 milliárd forintra mérséklődött április hó végéig. Az Egyéves és a Féléves Magyar Állampapírok állománya 3327,5 milliárd forintot tett ki április végén, ami 96,1 milliárd forinttal alacsonyabb a 2018. év végi állománynál. A csökkenés oka, hogy a befektetői kör 2018. évi szűkítésének következtében nem került sor a lejárt Egyéves és Kétéves Magyar Állampapír állománya jelentős részének megújítására.

A külföldi befektetők állampapír állománya áprilisban 36,2 milliárd forinttal csökkent az előző hónaphoz képest. A külföldi állomány 99,2%-a, 4170,6 milliárd forint államkötvény és 0,8%-a, 34,6 milliárd forint diszkontkincstárjegy. A külföldi állomány átlagos hátralévő futamideje április végén 5,3 év volt, amely nem változott az előző hónap végéhez képest.

A deviza-államadósság kockázatainak csökkentése érdekében az ÁKK Zrt. swap műveleteket köt, amiből az adósságállomány részét képezik az ezen ügyletek után az ÁKK Zrt.-nél elhelyezésre kerülő fedezeti összegek (az ún. mark-to-market betétek) az egyéb kötelezettségek soron. Az elmúlt években az egyéb devizák (főként az USD) jelentősen felértékelődtek az euróhoz képest, az emiatt keletkező többletadósságot viszont a swapkötéssel sikerült kizárni. A vizsgált időszakban az egyéb kötelezettségek állománya 4,0 milliárd forinttal növekedett. Április végén az állomány 171,5 milliárd forintot tett ki, ami a teljes államadósság 0,6%-a.

2. Kamatok, hozamok alakulása

A *diszkontkincstárjegyek* áprilisi aukcióin a havi átlagos fedezettség az előző havi 2,5-ről 2,2-re mérséklődött. A *kötvényaukciókon* a fedezettség az előző havi 2,9-ről 2,2-re csökkent.

A *3 hónapos diszkontkincstárjegy* utolsó áprilisi aukcióján a hozam az egy hónappal korábbi aukcióhoz képest nem változott, 0,00%-ot tett ki. A *12 hónapos kincstárjegy* utolsó áprilisi aukcióján a kialakult átlaghozam 0,20% lett, amely 9 bázisponttal alacsonyabb a márciusi értéknél.

A 3 éves kötvényaukción a hozam 1,39%-ot tett ki, amely 13 bázisponttal meghaladja az utolsó márciusi aukción kialakult átlaghozamot. Az 5 éves kötvény utolsó áprilisi aukcióján az átlaghozam 2,14%-ot ért el, amely 28 bázisponttal magasabb az utolsó márciusi aukcióhoz képest. A 10 éves kötvényaukció 3,23%-os átlaghozama 41 bázisponttal magasabb, mint az utolsó márciusi aukción kialakult átlaghozam.